

A budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulatának

ÉRTESÍTŐJE.

EGYEDÜLI HIVATALOS SZAKKÖZLÖNY. — KIADJA AZ IPARTÁRSULAT.

Az „Értesítőt“ a társulat tagjai előfizetési díj nélkül kapják.

MEGJELENIK MINDEN HÓ UTOLSÓ NAPJÁN.

Szerkeszti: Poppel Miklós ipartársulati titkár.

Kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Budapest, IV. kerület, Ferencz József-rakpart 16. szám.

Hirdetéseket csak ajánlhatónak ismert cégektől fogadunk el.

HIRDETÉSEK

a társulatnál: IV. ker., Ferencz József-rakpart 16. szám alatt vétetnek fel.

EGYSZERI HIRDETÉS ÁRA:

Egész oldal	40 korona
Fél oldal	20 „
Negyed oldal	12 „
Nyolcad oldal	7 „

Egész évre szóló hirdetéseknél husz százalék engedmény.

Ébredés.

Ipartársulatunk elnöksége évtizedek óta mindig azt hangoztatta szóban és írásban, hogy mennyire hasznos és dicső dolog lenne az, ha a vendéglősök mind egy táborba sereglenének s valamennyien egy zászló alá tartozva, egy közös célért küzdenének, mert a tapasztalat bizonyítja, hogy az erők szétforgácsolása mellett nem lehet eredményeket elérni. A széttagoltság szakmánk gyöngeségének, tehetetlenségének bizonyítéka és legfőbb baja. Gyenge haderővel nem lehet győzelmet aratni. Mennyivel hatásosabb lett volna az ipartársulat fellépése minden előfordult esetben, ha mindenek tudják, hogy egy hatalmas, a közügyek terén is számottevő tábor áll mögötte.

Sajnos, szavunk mindig a pusztába kiáltott szó maradt. Sem buzditással, sem meggyőző érvekkel nem lehetett a megrogzított közönyt megtörni s egyedül ez volt oka annak, hogy iparunk érdekében kifejtett erőlködésünk nem bizonyult eléggé hatásosnak és a legtöbb esetben nem vezetett az óhajtott sikerhez.

Soká kellett várnunk, sok türelmet kellett tanusítanunk, még a közöny végre megmozdult. De nem csüggedtünk, ellenkezőleg, kitartottunk, mert hittük, hogy az idő mindent megérlel és beválik a régi közmondás: »Saját kárán tanul a magyar!«

A sok károsodás, a sok igazságtalanság, végre — úgy látszik — sorompóba szőlítja kartársainkat. Legalább azt lehet következtetni abból az életrevaló mozgalmából, mely most már az ő körükben, tehát a legtermészetesebb alapon indult meg. Fellobbant tehát a tűz, melyet hosszú időn át hiába élesztgettünk. A vendéglősöknek egy lelkes csoportja gyújtotta fel és a borzongató novemberi időben kellemes meleget áraszt a lelkekbe s egy jobb jövővel biztat.

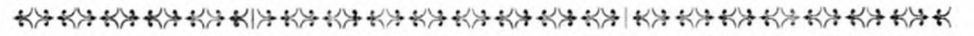
Az az indítvány, mely ipartársulatunkhoz érkezett, azt kívánja, hogy simítsuk el a kicsinyes okokból táplálkozó ellentéteket és gyűjtsük egybe a vendéglősöket.

Azt hisszük, nem kell bizonyítanunk, hogy mi örömmel fogunk hozzá e munkához, midőn régi tervünk megvalósítására, vágyaink beteljesedésére nyílik kilátásunk.

Az indítvány lényege az, hogy szólítsuk fel a másik két testvér-ipartársulatot csatlakozósnak ipartársulatunkhoz, mert az egybeolvadás egyszerre óriási erkölcsi erőt adna testületünknek. Senki — aki józan belátással bír — nem vonhatja kétségbe ezen állítás igazságát. Mi pedig felismerve e kérdés nagy horderejét teljes készséggel állunk annak szolgálatába és minden erőnkkel rajta leszünk, hogy a megindult mozgalom minden ellenáramlattal szemben diadalra jusson. Éppen azért a hivatalos úton már megtett kezdeményező lépéseken kívül azzal a szózáttal fordulunk t. kartársainkhoz: legyen minden kartársunk lelkes apostola a megindult mozgalomnak,

mely most már a népszerűség jellegével megizmosodva, a rideg közöny csöndjéből tört elő. Rajta hát! Rakjátok a tüzet, mert a szalmaláng hamar elalszik s a pernyét elfujja a hideg téli szél.

Gundel János,
ipartársulati elnök.

Ipartársulati ügyek.

Az ipartársulat ingyenes helyközvetítő-irodája.

Az ipartársulat folyó évi november hó 1-én **IV. kerület, Molnár-utca 5. sz. alatt (Telefon-szám: 732)** megnyitotta helyközvetítő irodáját!

Az ipartársulat közvetítő irodája munkába helyez: szakácsot, sütőmestert, konyha-mészáros, konyha-háziszolgát, cukrászt, portást, pincemestert, csapost, bérszolgát, háziszolgát, fűtőt. Üzletvezetőt, könyvelőt, felirót. Lifest, étsertisztítót, szobatisztítót, kézi-, téstás-, salátás- és futóleányt, szakácsnőt, gazdasszonyt, felirónőt, szobaasszonyt, takarítónőt, mosónőt, vasalónőt, ruhakezelőnőt, kávéseányt és edényeseányt, szóval mindenféle szállodai és vendéglői segédszemélyzet munkaközvetítését **teljesen díjtalanul végzi.**

Pincéreket nem közvetít, mert azoknak — az ipartársulattal kötött szerződésük értelmében — saját helyközvetítő irodájuk van.

Az ipartársulat helyközvetítő irodájának vezetését egy megbízható szakemberre: Eger Gyula ügyvezetőre bizta, kivel szigorú feltételek mellett szerződést kötött, tehát a helyközvetítő iroda helyes és kielégítő vezetésére nézve garanciákat szerzett.

Az ipartársulat helyközvetítő irodájának **a közvetítésért semmiféle díjazást követelni, vagy elfogadni nem szabad,** s az iroda ellen esetleg felmerülő panaszokat közvetlenül az ipartársulathoz kell intézni.

A helyközvetítés szabályos kezelése és kifogástalan lebonyolítása fölött az ipartársulat kebeléből alakított **felügyelő-bizottság fog állandóan őrködni!**

A helyközvetítő iroda fenntartása nagy költségbe

fog kerülni, *minélfogva az iroda közvetítését az ipartársulat t. tagjai közül is csak azok vehetik igénybe, akik a költségek viseléséhez megfelelő arányban hozzájárulnak.*

A hozzájárulási költség úgy állapított meg, hogy *minden munkaadó, aki az ipartársulat helyközvetítő irodáját igénybe akarja venni, köteles minden alkalmazottja után (pincéreket kivéve) évenként 4 asas négy koronát az ipartársulat pénztárába negyedévi részletekben befizetni.*

Felkérjük tehát a t. Kartársakat, hogy mindenki, aki az ipartársulat helyközvetítő irodáját igénybe akarja venni, a kezéhez juttatott *kötelező nyilatkozatot lelkiismeretesen kitölteni*, olvashatóan aláírni, azután az ipartársulatnak azonnal beküldeni sziveskedjék.

Budapest, 1907. október hó 29-én.

A választmány.

A Magyar Szakácsok Köre terjedelmes memorandumot intézett az ipartársulathoz, melyben a magyar szakácsok érdekeinek előmozdításához minden irányban kiterjedő támogatást kér.

Az ipartársulat választmánya f. évi október hó 29-én tartott ülésében elvben helyeselte a szakácsok kívánságait s a memorandum tanulmányozása és a megvalósításra alkalmas javaslat kidolgozása végett bizottságot küldött ki s hasonló bizottság kiküldésére a Magyar szakácsok körét is felhívta.

A vegyes bizottság folyó évi november hó 7-én, délután, az ipartársulatnál együttes tanácskozást tartott, melynek lefolyását és eredményét alábbiakban ismertetjük.

A tanácskozásban részt vettek az ipartársulat részéről Gundel János ipartársulati elnök, Poppel Miklós titkár, Ehm János, Kommer Ferenc, Kovács E. M., Petánovits József ipartársulati választmányi tagok.

A Magyar szakácsok köre részéről: Palkovics Ede a kör elnöke, Ecker János, Wrabetz Gusztáv, Taraba Mihály, Schmidhofer Vilmos, ifj. Szekrényi Rezső, ifj. Schwetz Mihály, Oláh Gyárfás A., Proekl Gyula, Beer József.

I. Gundel János ipartársulati elnök megnyitja az értekezletet, üdvözli a megjelent bizottsági tagokat; azután bejelenti, hogy az ipartársulat választmánya nagy tetszéssel fogadta a Magyar szakácsok körének memorandumát s a választmány határozata folytán a kiküldött bizottság feladata lesz a szakácsok kívánságait gondosan tárgyalni s azok kivihetősége tekintetében javaslatot tenni. E végből mindenekelőtt felolvastatja a Magyar szakácsok körének f. évi október hó 26-án kelt következő átiratát:

»A Budapesti Szállodások, Vendéglősök és Korcsmárosok Tekintetes Ipartestületének Budapesten.

Tekintetes Ipartestület!

A tisztelettel alulírott választmány tudomást szerzett a Tekintetes Testület ama nemes törekvéséről, hogy a szállodai, vendéglői és éttermi konyhaszemélyzet számára díjtalan helyközvetítői irodát állít.

A Tekintetes Testület eme ténykedése felett örömrőlünk adunk kifejezést és üdvözljük Önöket humánus cselekedetük végrehajtása pillanatában.

Ne méltóztassék szerénytelenségnek venni, ha megragadva a kínálkozó alkalmat, arra kérjük, hogy körünk szakácskövetítő működésének fentartása mellett méltóztassék az elszegődők számára ingyenes közvetítő irodájukat olyképen szervezni, hogy az felvegye szegődötendő kliensei közé a Magyar Szakácsok Köre tagjait is.

Ha a Tekintetes Testület eme kérésünknek helyt adni méltóztatik, mi azon körtagjaink számára, kik a Tekintetes Testület fentebb említett irodájának szivességét a helyszer-

zésre nézve igénybe akarják venni, esetről-esetre igazolványt adunk és utasítjuk őket, hogy az irodának benyújtsák bizonyítványaik másolatát.

Kérésünk teljesítését és erről értesítést kérve, maradunk Budapesten, 1907. évi október hó 26-án őszinte tisztelettel a Magyar szakácsok köre választmányának a kelet napján tartott rendkívüli választmányi ülésén hozott határozata értelmében. Magyar Szakácsok Köre Budapesten.«

A bizottság tudomásul veszi, hogy e tekintetben az ipartársulat választmánya f. évi október hó 20-án tartott ülésén már megfelelően intézkedett.

Azután felolvastatott a szakácsok körének következő memorandumuma:

A Budapesti szállodások, vendéglősök, és korcsmárosok Tekintetes Ipartestületének Budapesten.

A »Magyar Szakácsok Köre« tisztelettel kéri, hogy a jelen beadványában foglaltakat nagybecsű figyelmére méltatni kegyeskedjék.

A mai kor tülekedésében, létért való küzdésében a társadalom összes munkálkodó rétegei a tömörülésben, a szervezkedésben sejtették és találták meg az erőt, amely óhajaiknak megvalósítását kivívni segíti. Alapjában véve nem rossz az eszme.

A bibliai példabeszéd a kötetlen és kötött vesszőcsomóról eléggé igazolja alapigazságát eme törekvésnek, amely a XX. század társadalmának minden terén feltartóztatlanul hódít részint dacból, támadásból, részint védelemből.

A tömörülés céljának a magva nemes, de félremagarázott intencióval mérges, veszedelmes növénynek magjává válik. Mutatja ezt az is, hogy az alkalmazottak egy tömege álpróféták hangja után indulva, a vesszőcsomó kötöttségének példáját nem arra a célra utánozza, hogy így nyert erősségét a nemesre, a jóra való törekvésre fordítsa, támadások kivédésére használja, hanem inkább verekedő fegyverré teszi, kényszerítő füttykösnek alkalmazza és orozva támadás eszközévé aljasítja.

Az emberi jogok bástyájával mi is körülvevessük magunkat, mint manapság mindenki és ezen bástyán belül tömörülni is óhajtunk olyképpen, hogy mellénk akarjuk sorakoztatni lehetőleg az összes magyarországi szakácsokat.

Várunk erősségét azonban nem arra akarjuk használni, hogy onnan támadó hadjáratot indítsunk, hanem ellenkezőleg, hogy vértetesen védhessük magunkat, hogy ellentállni tudjunk nemes törekvéseink elleneseinek, hogy megvédjük körünk és elveink becsületes tisztaságát a betolakodó piszoktól.

Zászlónk jelszava nem a 8 órai pihenés, 8 órai szórakozás és 8 órai alvás jerichói ostrom-igék, hanem összetartás nemes törekvésre, becsületes, hűséges munka és ezekkel elveink győzelme.

Meg akarjuk adni Caesarnak ami Caesáré amellest, hogy a magunk részére kivesszük, ami minket jogosan illethet.

Igy és ezt akarjuk.

De sorsunk eddig olyan, mint sok ezer becsületes, jóra törekvő emberé, aki a maga igaza mellett manapság segély nélkül akar a maga lábán járni. Elbukik a szegénységén.

Eszméink érvényesítéséhez nincs módunk.

Szegények vagyunk; szegények különösen kívülről jövő, főképpen erkölcsi támogatásban annyira, hogy a magyar szakácsok körében lábrakapni, gyökeret verni akaró veszedelmes nemzetközi szociáldemokratikus szellem és ennek bontó törekvése, fattyúhajtásai ellen nem tudunk kellő fegyverzettel szembeszállani.

Ezért elhatároztuk, hogy körünk eddigi szűk keretét tágítani fogjuk és mozgalmat indítunk oly célból, hogy a Magyarországon működő szakácsokat tömörítsük.

Ennek keresztülvitele céljából a körünkénél terjedelmesebb programot állítottunk egybe, melynek lényegesebb, kihatóbb pontjai:

1. testületi szakácsközlöny alapítása, megindítása,
2. a szakácsoknak körünk közvetítése útján való elszegődése és szegődötése tagjaink számára díjtalanul,
3. hosszabb időn át kereset nélküli tagjainknak — bizonyos korlátok között — segélyezése,

4. elhalt tagtársaink törvényes örökösének egyszer segélyezése, vagy a hátramaradottak nélkül elhunytak eltemetése,

5. a szakácstanoncoknak elméleti és gyakorlati szakoktatása,

6. a szakácstanoncok képzése, felszabadítása,

7. tagjaink képzettségének, művelődésének és szaktudásának továbbfejlesztése.

Ugy hisszük, hogy eme pontozatok keresztülvitele nem ad okot megütközésre bárki részére, aki a szakácsokkal szemben jóindulattal viseltetik és érdekelt fél.

Tudjuk nagyon jól, hogy ennek a programnak becsületes megvalósítása mostani eszközeinkkel, mostani erkölcsi és anyagi segélyforrásainkkal lehetetlen.

Ezért olyanok belátásához, pártolásához kell folyamodnunk, akik méltányolhatják céljainkat, kikhez közös érdekek szálai fűzik a szakácsokat.

Ama szorosabb kapocsnál fogva, amely a Tekintetes Ipartestület tagjai és a szakácsok között a működés terén fennáll, továbbá a munkaadó és alkalmazottai közötti jó egyetértés istápolását valló elveinknél fogva indokolt és természetes, hogy legelső sorban a Tekintetes Testülethez fordulunk azon tiszteletteljes kéréssel, hogy bennünket a fentebb vázolt terveink és egyéb jó szándékaink kivételében mindaddig, amíg a tisztviselő viszony és békesség alapján állunk, legelső sorban is erkölcsi támogatásának elismert nagy erejével segíteni méltóztassék.

Az alábbiakban kifejtjük kérésünket és ama sarkalatos pontokat, amelyek megvalósítására a Tekintetes Testület jóindulatú segítségét kérni bátorodunk.

Még csak azt jegyezzük meg, hogy körünk azon az elvi alapon áll és az átalakítandó nagyobb egyesület is azon fog állani, hogy tagjai a végsőkig becsülettel és hűséggel teljesítsék a munkaadóval szemben vállalt kötelezettségüket; megvetjük és meg fogjuk vetni a nemzetközi szocializmus harcmódját; számúzva van és lesz keblünkben a strike és bojkott nemtelen fegyvere és eszméink, érdekeink kivására mindenkor tisztességes úton haladtunk és fogunk haladni.

Rendbontó, munkakerülő, laza kötelezettségérzetű tagokat nem fogunk tűrni.

Ezen elvek hangsúlyozása mellett tisztelettel kérjük a Tekintetes Ipartestületet arra, hogy

1. amennyiben lehetséges, alapszabályaival és Testülete céljaival megegyezik: méltóztassék bennünket egy szakközölyünk alapítása, megindítása és fentartása körül anyagi és erkölcsi pártolásban részesíteni;

2. méltóztassanak odahatni, hogy a Tekintetes Testület tagjai, ha szakácsra van szükségük, elsősorban hozzánk forduljanak közvetítésért;

3. engedje meg és tegye lehetővé a Tekintetes Testület azt, hogy az általa fentartott tanonciskola szakácstanoncai, akár a tanterv és órarend keretén belül, akár azon kívül speciális szakoktatásban részesüljenek, mihez az oktatókról mi gondoskodnánk; továbbá mondja ki, hogy tagjai ezentúl csak 2—4 középiskolai osztályt végzettek vehetnek fel szakácstanoncnak.

Ha eme tiszteletteljes kérelmünk anyaga elfogadtatnék, bátrak leszünk részletes tervezet benyújtani a pontozatok megoldási módjaira nézve, amely tervezet megvitatására mindkét részről teljhatalmú megbízottak küldetnének ki azzal az utasítással, hogy a tárgyalást a legrövidebb idő alatt ejtsék meg, módot nyújtandó a sürgős kivételre.

Ha jelen beadványunk eszméi, kérései keresztülvitetnek, ezek erős oszlopai lesznek ama épületnek, amely tető alá hozná Magyarország szakácsainak zömét, messze kiható időkre áldásosan befolyásolná a magyar szakácsművészet jövőjét és hathatósan segítené a munkaadók érdekeit is.

Őszintén bevalljuk, hogy a szociális irányú fejlődés világáramlatának sodrát nem kerülheti ki sem a mostani körünk, sem jövő alakulásunk.

Nem politikai célok elérését értjük, a mi körünkben és az esetleg megalakuló szövetségünkben teljesen ki van és ki lesz zárva, sem társadalmi kérdések célzatos feszegetését,

hanem tisztán emberi jogokat, ezeknek a lehetőség határán belül mérlegelését, koncedálását.

Ujra hangsúlyozzuk, hogy szándékainkkal, törekvéseinkkel békés úton, a munkáltató és alkalmazottai közötti harmonia megbontása nélkül, sőt ennek megerősítésével akarnók elérni fentebbi szociális irányú céljainkat, melyeknek egyike az, hogy

1. a keblünkben szegődtetendő szakácsnak munkaadója, általuk közösen és naphoz nem kötötten megállapítandó időben, hetenként egyszer, déli foglalkozásának bevégezésétől másnap reggelig tartó szabad időt legyen köteles adni, kivéve a saison-üzleteket és a kisegítő szakácsokat, melyekre és kikre ez az óhaj valószínű ki nem terjed;

a másik pedig az, hogy

2. az állandó alkalmazásban levő szakácsok a havi fizetésüket, minden egyéb szokások és jogok csorbítása nélkül havonként két egyenlő részre osztva kapják és pedig 16-án és 1-én utólagosan, a törvényes levonások esedékes részének levonásával.

Az 1. pontban kért szabadidő megadása mellett szóljon ama jogos kívánságunk, hogy magánügyeink, családunk vagy hozzátartozóink ügyének elvégzésére, szeretetteink körében tartózkodásra rendelkezessünk mi is hetenként egyszer bizonyos idővel, amely ügyis csak fele annak, amiben más szakmák alkalmazottai törvény szerint részesítendők;

a 2. pont kérelmét pedig indokolják a megélhetési mostoha viszonyok, különösen családoknál, melyek mellett igen gyakran anyagi hátrányokkal jár kivárása a havonként egyszeri fizetésnek.

Bátorodunk a Tekintetes Testület nagybecsű figyelmét felhívni arra a körülményre, hogy jelen kéréseink, beadványunk komoly mérlegelése nem kicsinyelendő, mert a magyarországi szakácsság körében — sajnos — oly áramlat készülődik, sajtó organummal felfegyverkezett, körünkön kívül állók bevonásával, amely az eddigi, e téren meglévő békeséget megbontani, terrorizmussal a szakácsokkal szemben megnehezíteni szándékozik a munkaadók helyzetét; akarja pedig ezt az összes női és férfi konyhaszemélyzet bevonásával, szabad szakszervezeti úton.

Mi látjuk ezt a közelgő veszedelmet, amelyre — ime — felhívjuk a Tekintetes Testület nagybecsű figyelmét. E miatt a veszély miatt, ennek elhárítása céljából is akarjuk a mi józanabb, mérsékelt és tisztességes, békés elveken alapuló befolyásunkat a szakácsságra érvényesíteni, nagyobb súlyúvá, hathatósabbá tenni, nemcsak a magunk elvűségéből, hanem a munkaadók, a Tekintetes Testület tagjainak érdekében is.

Hangsúlyozni kívánjuk azt, hogyha eme jótékony törekvésünk e beadványunkban felhozott kéréseink figyelembe vételével és teljesítésével nem találna a Tekintetes Testületnél oly pártolásra, aminőt megérdemel és ha kérésünk teljesítése halogatást szenvedne, mely sajnálatunkra nem állana módunkban a fentebb említett irányzatot ellensúlyozni; minek következtében a szakácsság is a terrorizáló szakszervezetek hálójába kerülne és a Tekintetes Testület szakácstartó tagjai iparuk üzésénél teljesen eme ferde irányú, a tisztességes munkát akadályozó, társadalmi rendet bontó törekvéseknek lennének kiszolgáltatva.

Kérjük és reméljük, hogy a jelen beadványunkban foglalt kérelmeinket figyelembe véve, a küszöbön álló veszedelemmel hangoztatott óvó szavunkat is minél előbb sürgősen tárgyalni és azokat általánosságban, a megindítandó közös megállapodás alapjául elfogadni és erről, valamint a tárgyalás megindításának határidejéről bennünket értesíteni méltóztatik. Budapest, 1907. évi október hó 26-án. Mély tisztelettel a Magyar Szakácsok Köre választmánya.

A bizottság a memorandumot tudomásul veszi, mire előterjesztett a memorandumra vonatkozó következő részletes javaslat, melyet a bizottság pontonként vesz tárgyalás alá:

A kérelmek komplexumát három főcsoportra osztjuk, u. m.:

I. Azokra, amelyek azt célozzák, hogy a M. Sz. K. anyagi és erkölcsi erőt gyűjtsön arra, hogy a nemzetközi szocializmus ferde áramlatait ellensúlyozva, a munkaadó és a szakács békés, vállvetett működését biztosítsák,

II. azokra, amelyek azt célozzák, hogy hazánkban a szakácművészetet fejlesszük, az állás erkölcsi tekintélyét gyarapítsuk;

III. azokra, amelyek azt célozzák, hogy a szakácsképzést modern alapon megteremtsék és a képzést rendszerítsék.

Az ezen csoportok által felőlelt kérések megvalósítását a következőkben ajánljuk:

Az I. Csoportnál: 1. Támogassa az ipartársulat a magyar szakácsok egyesülését oly képpen, hogy vagy direkt felszólítást intéz a tagjaihoz, amelyben felkéri őket, hogy lépjenek be a szakácsszövetségbe pártoló-tagnak, évenként befizetendő 10 korona évi tagsági díjjal és pedig 3—3 évenként megújuló kötelezettséggel, vagy pedig

engedje meg, hogy a szakácsszövetség fordulhasson ily kéréssel az ipartársulat tagjaihoz, mely utóbbi esetben felhívásunkhoz az ipartársulat hivatalosan egy ajánló nyilatkozattal járulna. Azt a csekély áldozatot, amely a pártoló-tagok részéről kívánatnék, lapunk javára és szakácsképző programunk keresztülvitelére fordítanók.

A bizottság javasolja, hogy a Magyar Szakácsok Köre taggyűjtés céljából felhívást bocsásson ki s a felhívást az ipartársulat ajánlattal lássa el.

2. Mondja ki az Ipartársulat, hogy tagjainak ajánlja, hogy ezek szakácsot első sorban vagy az Ipartestület által fentartott ingyenes elhelyező irodában, vagy a szakácsok szövetségénél keressenek.

A bizottság javasolja, hogy a szakácsok munkába helyezését szállodák és vendéglők részére az ipartársulat ingyenes helyközvetítő irodája, ellenben magánszemélyek (uraságok) részére a szakácsok köre végezze.

3. Kimondandó lenne, hogy a szakácskereső ipartestületi tag az ingyenes közvetítő irodán vagy a szövetségen kívül csak akkor keressen másutt szakácsot, ha az iroda vagy szövetség írásban kijelenti, hogy a keresletnek megfelelő egyént nem tud közvetíteni.

Ily nyilatkozat kiadására úgy az iroda, mint a szövetség a kereslet beérkezésétől számított 3 nap eltelté után köteles.

A bizottság a javaslatot elfogadásra ajánlja.

4. Kimondandó volna, hogy az iroda nem közvetíthet oly szakácsot, a kinek bizonyítvány-másolatait a szövetség nem bélyegezte le.

A bizottság javasolja, hogy az ipartársulat helyközvetítő irodája csak olyan szakácsot közvetítsen, akinek okmányait a Magyar Szakácsok Köre bélyegzővel láttamozta.

5. Kívánatos, hogy lehetőleg a munkaadók törekedjenek szakácsaikat rábírnival a szakács-szövetségbe való belépésre és ha ezt tagjainak a keresztülvitelre ajánlaná az ipartársulat.

A bizottság javasolja, hogy az ipartársulat figyelmeztesse tagjait, miszerint buzdítsák a szakácsokat a szakács-szövetségbe való belépésre.

6. Ezek után elérkeztünk hivatalos lapunk megalapításának kérdéséhez, melynek megoldásához szintén bátor volt segítséget kérni az ipartársulattól a Szakácsok Köre.

Kérjük: mondja ki az ipartársulat, hogy támogatja erkölcsi és lehetőleg anyagi eszközökkel a szövetséget azon törekvésében, hogy lapot adhasson ki.

Mondja ki, hogy azon esetben, ha ezt a lapot megindítják, a lapban közölhető hivatalos nyilatkozattal ajánlja és évenként bizonyos szubvencióban részesíti mindaddig, amíg a lap saját ereje révén nem képes magát fentartani; miről joga lesz az ipartársulathoz megbízottja révén bármikor meggyőződni.

Abban az esetben, ha ez a lap nem ápolná a munkaadók és a szakácsok közti jó viszonyt, elveszít nyomban a szubvenciót és minden egyéb támogatást, amelyekben az ipartársulattól részesül.

A lap havonként kétszer jelennék meg.

Az ipartársulat a lap minden számából 5 példányig ingyen számot kap a pártolás idejében, tagjai pedig 5 korona évi kedvezményes előfizetési díj fejében kapják. Előfizetésük ellenértéke képpen ingyen adná közre a szakmakörükben előforduló helyüresedések hirdetését, ha ezt kívánják. A hirdetés bármely rangú és rendű alkalmazotról szólhat.

A bizottság javasolja, hogy a szakácsok szövetsége által indítandó szaklapot az ipartársulat részesítse erkölcsi támogatásban oly módon, hogy a lapban közölhető hivatalos nyilatkozattal pártolásra ajánlja. Az anyagi támogatásra vonatkozó határozathozatalt egészen a választmány tetszésére bizza.

A II. csoportra nézve, mely a szakácság erkölcsi és társadalmi pozíciójára, művészetének fejlesztésére és erősítésére vonatkozó teendőket foglalja magában, a következő javaslataink volnának:

7. Méltóztassék az Ipartársulathoz tagjainál oda hatni, hogy az ipartársulat választmánya által elfogadott, a szakácsokat érdeklő szociális kérelmek teljesítése elé ne gördítsenek akadályt és azokat mindenkor a komoly célnak megfelelőleg keresztül is vigyék, másrészt azonban ne adjanak nem specialisan személyhez kötött oly kedvezményeket, amelyek másutt gyakorlatban nincsenek.

A cél az volna, hogy úgy a jogok, mint a köteleességek tekintetében az egész téren egyöntetűség legyen.

A bizottság javasolja, hogy a munkaadók az ipartársulat és szakácsok körének kölcsönös megegyezéséből folyó engedményeken túl terjedő engedményeket a szakácsoknak saját hatáskörükben ne tegyenek.

8. Mondja ki az Ipartársulat, hogy tagjainak ajánlani fogja, hogy a jövő 1908. évtől kezdődőleg a felszabadítandó szakácstanoncok közül a szakácsfogadásnál az olyant előnyben részesíti, aki a szakácsszövetség által kiállított felszabadító levéllel is bír.

A bizottság a javaslatot elfogadásra ajánlja.

9. Mondja ki az Ipartársulat, hogy tagjainál oda fog hatni, hogy azok üzletükben csak olyanokat alkalmaznak szakácstanoncnak, akik a középiskolának legalább két osztályát sikerrel végezték, sőt kívánatosnak tartja, hogy középiskolai 4 osztályt végezzenek, de utóbbi nem elengedhetetlen feltétel. Kösse ki továbbá elengedhetetlennek, hogy a tanonc a magyar nyelvet birja szóban és írásban és hogy magyar honos legyen.

A bizottság javasolja, hogy szakácstanoncoknak csak olyan fiúkat kell felfogadni, akik valamely középiskolában legalább két osztályt elvégeztek.

10. A tanonckodás ideje mindenképpen egyöntetűleg 4 év legyen. Ettől való eltérésnek csak indokolt esetekben volna helye. Az eltérés megengedése vagy meg nem engedése felett végérvényesen a szakácsok szövetsége döntene, amely elé terjesztendő minden kivételes eset.

A bizottság a javaslat ezen pontját elfogadásra ajánlja.

11. Áttérve a III. csoportra, amely magában foglalja a szakácstanonc-képzésnek modern alapon való lefektetését és a tanoncok képesítését, kénytelenek vagyunk ezt két alcsoportra osztani és pedig:

a) a tulajdonképeni szakács-tanonc, illetőleg szakácsképzés elméleti és gyakorlati részére és

b) a szakács-képesítésre.

A nemesen gondolkodó Ipartársulathoz kérjük: tegye lehetővé, hogy pincér-szakiskolájukba járó szakács-tanoncok, az eddigi tanterv érintetlen hagyása mellett, amennyire lehet, speciális szakoktatásban is részesüljenek olyképpen, hogy a szakácstanoncok tanonckodásuk egész idejére, tehát 4 esztendőre felosztva, a következő tudnivalókra oktattatnának:

1. egészségtanra oly mértékben, ahogy azt ismerni kell oly embernek, akinek kezétől, szemétől, izlésétől, eszétől függ emberek sokaságának jóléte.

2. Emberi szervek ismertetése, főképpen az emésztő- és izlelő-szerveké;

3. a főzésnél, sütésnél, általában a konyhában használatos természetes ásványok és mesterségesen előállított vegyszerek, keverékek ismertetése,

4. a főzés, sütés fizikája, a hő és hideg elmélete és gyakorlati alkalmazása a konyhában,

5. rajzolás, színezés. Ornamentika és a színek harmóniájának elmélete. Diszítés.

6. A természetrajzból különösen az ehető állatok, a hasznos és kártékony növények, vetemények, konyhanövények, gombák természetrajza és vegytana.

Végül

7. Az ehető állatok vázlatos bonctana.

A gyakorlati oktatást a főzési jártasság fokozása, ételneműek elkészítési módjának fejlesztése, az ételek, tészták szervirozása és különböző igényeknek megfelelő étlapok összeállítása, reális számítás alapján képezni.

Tisztában vagyunk azzal, hogy az ilyen program megvalósítása egy csapásra meg nem történhetik, hanem fokozatosan.

Tudjuk azt is, hogy még a részletes megoldásnál sem szabad teljesen támaszkodni az Ipartársulatnak amúgy is sokszorosan igénybe vett támogatására, de reményünk van, hogy szép kérésünknek engedve, a felsorolt tantárgyak egyikét-másikat felveszi tanonciskolája tananyagába.

A b) szakácsképzés következik ezután, amely képesítést a szakács-szövetség ejtené meg.

Ez megfelelő, de nem kötelező vizsgálat kiállítása után a felszabadítandónak kiállítaná a magántermészetű felszabadító-oklevelet, amelyet a vizsgáló-bizottság tagjai aláírnának és a szövetség az ő hivatalos pecsétjével látna el.

Ez a szabadító oklevél, bár magánjellegű lenne, bizonyosak vagyunk a felől, hogy az állastadók részéről respektáltak.

Az Ipartársulat itt azt a nagy szivességet tehetné, hogy tagjainak ajánlaná, hogy alkalmazásoknál, ha újonnan felszabadultak vannak kérdésben, az ily oklevéllel rendelkezők vétesenek figyelembe.

A bizottság az ezen pontban felsoroltakat magáévá teszi és javasolja, hogy megfelelő intézkedés végett a szakiskola felügyelő-bizottságához tétessék át.

Több tárgy nem lévén, az értekezlet befejezést nyert.

Kmft.

Jegyzőkönyv, felvétel a Budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulatának 1907. évi november hó 12-én, kedden délután, Gundel János elnökle mellett tartott választmányi üléséről.

A megjelentek névjegyzéke a naplóban foglaltatik.

Távollétüket igazolták: Maloschik Antal alelnök, Ehm János, Kovács E. M., Müller Antal, Prindl Nándor, Schnell József választmányi tagok.

Távollétüket nem igazolták: Baar József, Blaschka István, Förster Konrád, Máday Lajos, Pelzmann Ferenc, Stadler Károly választmányi tagok.

I. Elnök megnyitja az ülést s a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Bittner Alajos és Putnoki István urakat.

II. Az 1907. évi október hó 29-én tartott ülésről felvett jegyzőkönyv felolvasás után hitelesítettik.

III. Glück Frigyes napirend előtt felszólalván, bejelenti, hogy özv. Törley Józsefné 2000 koronás alapítványt tett azon rendeltetéssel, hogy az alapítvány kamatai minden évben más-más városbeli vendéglős-szakiskola jó tanulójának ösztöndíjképpen adassanak. Az alapítvány fölötti rendelkezési jogot a budapesti vendéglős-szakiskola felügyelő-bizottságára bízta. A felügyelő-bizottság az alapítvány kezelésére az ipartársulatot kéri fel, minélfogva szóló átadja az ipartársulatnak az Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár 28606. sz. betéti könyvecskéjét, melyre a 2000 koronás alapítványi tőke elhelyeztetett.

A választmány e bejelentést élénk éljenzés mellett veszi tudomásul.

IV. Elnök jelentést tesz a Magyar szakácsok köre memorandumának tárgyalására kiküldött bizottság eljárásáról s ezzel kapcsolatban felolvastatja a bizottság javaslatait.

A választmány a javaslat 2-ik pontját kiegészíti azzal, hogy a Magyar szakácsok köre nyilatkozatot állítson ki arról, hogy a szakácsok közvetítését átengedi az ipartársulatnak.

A javaslat 5-ik pontjánál, a szakácsok által kiadni szándékolt szaklapnak mily módon való támogatása kérdésében igen élénk eszmecsere fejlődik, mire

a választmány az egész javaslatot részletesebb kidolgozás és szabatosabb javaslatok előkészítése végett újból kiadja a bizottságnak.

V. Az ipartársulat helyközvetítő irodájára vonatkozó jelentést, mely szerint eddig 45 munkaadó írta alá a kötelező nyilatkozatot,

a választmány tudomásul veszi s a közvetítő irodára felügyelő-bizottságba Palkovics Ede, Petanovits József, Kommer Ferenc, Máday Lajos, Baar József és Wilburger Károly urakat megválasztja. Azután elhatározza, hogy az ipartársulat ingyenes helyközvetítő-irodájának megnyitására a vendéglői személyzetet minél szélesebb körben tájékoztatni kell s e végből 5000 példány értesítő-lapot azonnal nyomtatni kell és a segéd-személyzet között szétszórni.

VI. Az ipartársulat tagjainak általános panasza folytán a választmány elhatározza, hogy a Budapesti Kávés-ipartársulathoz a következő átiratot intézi:

A budapesti kávéipartársulat tekintetes Elnökségének Helyben.

Igen tisztelt Elnökség!

Ipartársulatunk tagjainak bejelentéseiből meggyőződést szereztünk arról, hogy a t. Elnökség vezetése alatt álló ipartársulat tagjai: a kávéosok, iparuk gyakorlásában messze túlterjeszkednek azon határokon, melyeket részükre az 1884. XVII. t.-c. alapján alkotott törvényhatósági szabályrendelet kijelöl; sőt magát a törvényt is megsértik, mert vétségük határozottan iparkihágás jellegével bír.

A kávéosok ugyanis üzletükben újabb időben minden röstelkedés nélkül gyakorolják a vendéglős ipart, — anélkül, hogy arra engedéllyel bírnának, — amennyiben egyenesen a vendéglős-szakmába tartozó ételeket úgymint: sülteket és több efféléket készítenek s azokat vendéglőszerűen terített asztaloknál szolgálják fel vendégeiknek, mely szakács-készítményeket különben sem az 1884. évi 743. kgy. számú, sem pedig az 1907. évi 802. számú szabályrendelet szerint kávéházban elárúsítani nem szabad. Már pedig, ha valaki valamely engedélyhez kötött ipart engedély nélkül gyakorol, iparkihágást követ el s a törvény e cselekményt 200 koronától 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtja.

Ezenkívül az állami italmérési jövedékről szóló 1899. évi XXV. t.-c. ellen is súlyos vétséget követnek el a kávéosok az által, hogy a kávéházakban minden tartózkodás nélkül, nyiltan folytatják a szeszes italok kimérését; holott az idézett törvény 6-ik §-a kávéházban csakis a kismértékben való elárúsítást engedi meg s ugyanazon törvény 30-ik §-a jövedéki kihágásnak minősíti, 31-ik szakasza pedig 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtja azon cselekményt, midőn »valaki az italmérés, vagy italarúsítás oly nemét gyakorolja, vagy oly helyen mér ki, illetőleg árusít el szeszes italokat, amelyre engedélye nem jogosítja fel.«

Különösen tekintettel arra, hogy a vendéglős-ipar jelenleg ugyis százféle bajjal és megannyi ellenséggel kénytelen megküzdeni, melyek között első helyen áll a pálinkások által támasztott tisztességtelen verseny s ehhez most még a kávéosok hasonló versenye csatlakozik, akkor valóban nem lehet csodálkozni azon, ha a vendéglősök között ezen állapotok miatt rendkívül izgatott hangulat uralkodik s az ipartársulattól a legmesszebbmenő megtorló eljárás kieszközlését követelik!

Mi azonban mindezek ellenére nagy súlyt fektetünk azon barátságos viszonyra és jó egyetértésre, mely a két rokoniparág művelői és ipartársulatai között mindeztideig tartós volt és szilárdan hisszük, hogy mielőtt a most említett jó viszony megszakítására vezető lépésre határoznánk el magunkat, a legjobb utat választjuk, midőn az igen tisztelt Elnökséghez fordulunk azzal a kéréssel:

méltóztassék ipartársulatuk tagjait szigorúan figyelmeztetni és oda hatni, hogy azok iparuk gyakorlásánál a törvényben és szabályrendeletben meghatározott korlátokon belül maradjanak és ezek megszegése által ne károsítsák a vendéglősöket.

Mindenkor tapasztalt előzékenységük megnyugtat bennünket arra nézve, hogy a t. Elnökség ismert tapintatos eljárásával utat és módot fog találni arra, miként lehetne a kávéházakban tapasztalható nagymérvű visszaéléseknek békés úton elejét venni s ezáltal a vendéglősökön erőt vett felháborodást is lecsillapítani, mert igazán nagyon sajnálnánk, ha

eredménytelen lenne kérésünk s mi kénytelenek lennénk a törvény és szabály ellen vétő kávésokat az iparhatóságnál és a pénzügyigazgatásnál egyenként és névleg feljelenteni.

VII. Schuller Ferenc vendéglősnek a segédszemélyzet által támasztott jogtalan követelése tárgyában tett panaszára *a választmány* akként határoz, hogy panaszos panaszát írásba foglalva nyújtsa be az ipartársulatnál, mert csak ez esetben lesz az a békéltető-bizottság által tárgyalható.

VIII. Wilburger Károly ipartársulati pénztárnok a folyó évi október hó 22-én tartott ülésben hozott határozatnak megfelelően a következő indítványt nyújtja be írásban:

Tekintetes Elnökség! Mélyen tisztelt Választmány!

Ipartársulatunk f. évi október hó 12-én tartott választmányi ülésében azon indítványt bátorkodtam a mélyen tisztelt Elnökség és Választmány elé terjeszteni, hogy *ipartársulatunk lépjen a már oly gyakran hangoztatott szervezkedés minél gyorsabban végrehajtandó megvalósításának útjára* és hogy e célból mindenekelőtt hívja össze a székesfőváros összes vendéglőseit — tehát nemcsak ipartársulatunk tagjait — egy *nagygyűlésre*, mely természetesen hivatva leend a további teendők és részletek megbeszélésére.

A mélyen tisztelt választmány ezen indítványt egyhangú helyesléssel elfogadván, azzal bizott meg, hogy az indítványom megvalósítására szolgáló javaslataimat tárgyalás és határozathozatal céljából írásban nyújtsam be.

Midőn a választmány határozatának jelen beadvánnyal eleget tenni igyekszem, mindenekelőtt kötelességemnek tartom hangsúlyozni mélyen tisztelt választmány, miszerint tudatában vagyok annak, hogy oly nagy és szerény tehetségemet messze meghaladó munkára vállalkozom, melyhez egy embernek sem a legjobb akarata, sem a legjobb ereje egymagában nem elégséges. Hogy a feladat elvégzésére, vagy legalább a kezdeményezés megtételére mégis vállalkozom, annak magyarázatául szolgáljon egyrészt iparunk közügyei iránt viseltetett érdeklődésem, másrészt az a körülmény, hogy az iparunk terén fenálló, napról-napra elviselhetetlenebbé váló viszonyok mindnyájunknak egyaránt kötelességévé teszik, hogy azok orvoslására ki-ki a maga tehetségéhez képest hozzájáruljon.

Az első tény, az első igazság, mellyel akarva, nem akarva meg kell barátkoznunk az mélyen tisztelt Választmány, hogy *a szervezkedés ma már elkerülhetetlen*. Ennek az igazságnak súlyát mindnyájan annyira érezzük és pedig úgy erkölcsileg, mint anyagilag, hogy talán felesleges is bizonyítékokat felsorolnom. Látjuk, hogy amióta munkásaink szervezkedése társadalmi úton megindult, *úgy a hatalmi, mint az anyagi kérdésekben engedni voltunk kénytelenek* és tudjuk azt is, hogy ennek oka nem más, mint az, hogy mi magunk nem voltunk szervezve és hogy az ipartársulat mint erkölcsi testület törvényes erejű és szabályrendeletekben biztosított jogkörével a munkásszabadszervezetek erőszakosságával szemben tagjait hatékonyabb védelemben nem részesíthette. A mi iparunkban is megismétlődött az a jelenség, mely más sokkal hatalmasabb és gazdagabb testületeknél — mint pl. a gyáriparosoknál is — beállott, hogy t. i. a *szervezkedett munkásság túlkövetelése a munkaadókat is szervezkedésre kényszerítette* és oly intézkedések megtételére kényszerítette, melyek habár céljuk az önvédelem, represszív jelleggel bírnak.

A kollektív munkaszerződés, melyet a budapesti pincéregylettel kötöttünk, írott bizonyítéka annak, hogy *munkásaink követeléseivel szemben a jogosság és méltányosság legvégsőbb határáig elmentünk*, ámde a tapasztalat azt bizonyítja, hogy a kívánt célt ezzel nem értük el és még több, még újabb és még nagyobb áldozatokra kell elkészülve lennünk, ha csak idejében kellő ellenszerekről, kellő védelemlről nem gondoskodunk. Az, hogy a szervezett pincérség most már a szakácsokat s az összes segédszemélyzetet szervezni igyekszik, beleszólási jogot követel magának a munkaadó legsajátosabb jogaiba, minő például az óvadékkérdés, hogy állást foglal az ipartörvény revíziója alkalmából iparunk képesítéséhez kötése ellen, hogy féktelen pressziót gyakorol azok ellen, kik agitátorai előtt nem hajtanak fejet, hogy a szabad szervezet palástja alatt a kollektív szerződés kikötéseit uton-utfélen kiátsza, mind-mind azt bizonyítják, hogy a szervezett pincér-

ség megkezdett útján megállani nem, hanem mindinkább előretörni igyekszik. Ezért nem lehet különbség közöttünk aziránt, hogy a szervezkedést nekünk is minél előbb végre kell hajtánunk.

E szervezkedés azonban nem képezheti az ipartársulatnak — mint ilyennek — feladatát, hanem kell, hogy az a szabad szervezetek mintájára öltön testet.

Az egybehivandó nagygyűlésnek csak informatív jellege legyen, oly értelemben t. i., hogy az ezen nagygyűlés iránt mutatkozó érdeklődés arányaiból legyen módunk meggyőződni arról, mennyiben lehet majd számítanunk a vendéglősök összességének komoly, erkölcsi és legszélsőbb határokig is elmenő áldozatkészségére.

Ha tehát a már megtett indítványon kívül — amint azt az október 12-iki választmányi ülés határozata tőlem megköveteli — a szervezkedés végrehajtására pozitív javaslatot kell tennem, úgy indítványozom:

Mondja ki az egybehivandó közgyűlés, hogy megvalósítja és életbe lépteti a budapesti vendéglősök szabad szervezetét, e célból az ipartársulati tagok sorából egy tizenkéttagú küldöttséget küld ki, melyet a szervezkedés végrehajtására nézve teljes hatalommal ruház fel, oly hozzáadással, hogy e bizottság határozatai a szakipar összes, önálló üzlettel bíró tagjaira nézve úgy erkölcsileg, mint anyagilag egyaránt kötelezők.

A választmány határozatának e javaslatom benyújtásával lényegileg eleget téve, úgy vélem, nem kell a tekintetes Választmány előtt külön is hangsúlyoznom, hogy a további teendők megbeszélése és megállapítása a kiküldendő tizenkéttagú bizottság feladata leend. E bizottság munkálataitól, a vendéglősök egyetértő összetartásától fog függni, eredményes lesz-e ezen szervezkedésünk, vagy sem.

Ha igen, úgy még remélhetjük, hogy a szervezett munkásság romboló, iparunkat károsító munkájának útját állhatjuk, ha nem, bizonyítékaink lesznek arra, hogy mi megtettük kötelességünket s bizonyára a maiaknál még elviselhetlenebbé való viszonyokért bennünket felelősség nem terhelhet. Indítványom elfogadását ajánlva, maradok kiváló tisztelettel Budapest, 1907. november hó 7-én. *Wilburger Károly*, pénztáros, választmányi tag.

A választmány Wilburger indítványának tárgyalása és a végrehajtásra alkalmas javaslat kidolgozása végett bizottságot küld ki, melynek tagjaivá Palkovics Ede, Kommer Ferenc, Glück Erős, Fürst Tivadar, Szüts Lajos, Wilburger Károly és Schuller Ferenc urakat választja meg.

IX. Herczeg Sándor csáktornyai vasuti vendéglős körlevelét, melyben az általa feltalált borszűrő-készüléket ajánlja *a választmány* tudomásul veszi.

X. Meier Sándor volt vendéglős kérvénye folytán *a választmány* folyamodónak 10 korona segélyt engedélyez.

Több tárgy nem lévén napirenden, az ülés befejezést nyert. Kmft.

Jegyzőkönyv, felvétel a budapesti szállodások, vendéglősök és korcsárosok ipartársulatának 1907. évi november hó 26-án, kedden délután, Gundel János elnöklése mellett tartott választmányi üléséről.

A jelen voltak névjegyzéke a naplóban foglaltatik.

Távollétöket igazolták: Baar József, Ebner Ferenc, Kovács E. M., Müller Antal, Prindl Nándor, Schnell József választmányi tagok.

Távollétöket nem igazolták: Blaschka István, Förster Konrad, Jajczai János, Kamarás Mihály, Máday Lajos, Paládi László, Szüts Lajos, Stadler Károly választmányi tagok.

I. Elnök megnyitja az ülést s a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Ehm János és Nosek Ignác urakat.

II. Az 1907. évi november hó 12-én tartott ülésről felvett jegyzőkönyv felolvasás után hitelesítették.

III. Felolvastatták a budapesti kávésiipartársulat választási irata, melyben a kávésok által úzótt ipari- és italmérési visszaélések megakadályozása tárgyában hozzá intézett átiratra azt válaszolja, hogy a kávésokat körlevélben figyelmezteti a törvények és szabályrendelet pontos megtartására.

A választmány mindenekelőtt konstatálja, hogy a kávé-ipartársulat készséggel és megfelelő formában tett eleget a hozzá intézett megkeresésnek, minélfogva elhatározza, hogy a nevezett ipartársulathoz köszönő-levelet kell intézni. Azonkívül elhatározza, hogy figyelmeztetni kell a vendéglősöket, hogy ha a kávéosok a saját ipartársulatuk óvása ellenére is folytatnák az ipartörvénybe és az italmérési törvénybe ütköző kihágásokat, ez esetben a kihágás elkövetőit névleg jelentsék be ipartársulatunknak, hogy az illetők ellen az illetékes hatóságoknál megtorló eljárást lehessen megindítani.

IV. Bemutattatott a Magyar szakácsok köre által benyújtott emlékirat tárgyalására kiküldött bizottság újból kidolgozott javaslata.

A választmány a bizottság javaslatait némi módosítás után elfogadja s ez alapon elhatározza, hogy a szakácsok kérelmeit a következőkben teljesíti:

1. A Magyar Szakácsok Köre taggyűjtés céljából felhívást bocsásson ki s e felhívást az ipartársulat pártoló-ajánlattal fogja ellátni, a munkaadókat pedig felkéri, hogy szakácsalkalmazottaikat buzdítsák a szakácsok körébe való belépésre.

2. A szakácsok munkába helyezését (közvetítését) szállodák és vendéglők részére az ipartársulat ingyenes munkaközvetítő-irodája, ellenben magánszemélyek (uraságok) részére a szakácsok köre fogja végezni. De kívánja az ipartársulat, hogy a szakácsok köre nyilatkozatot állítson ki, melynek értelmében a szakácsoknak szállodák és vendéglők részére való közvetítését minden jogfentartás nélkül átengedi az ipartársulatnak.

3. Az ipartársulat figyelmezteti a vendéglősöket, hogy csak abban az esetben keressenek máshol szakácsot, ha az ipartársulat munkaközvetítő irodája írásban kijelenti, hogy a keresletnek megfelelő egyénnel nem rendelkezik. Ily nyilatkozatot az iroda 48 óra eltelté után köteles kiadni.

4. Az ipartársulat közvetítő-irodája csak olyan szakácsot fog munkába helyezni, akinek okmányait a szakácsok köre bélyegzővel láttamozta.

5. A szakácsok lapját, mely négy oldalra terjedhet, az ipartársulat saját költségén, az Értesítővel kapcsolatban fogja kiadni, de lapjuk szerkesztéséről, a javítónoki munkáról és expedálásról a szakácsok körének kell gondoskodni, valamint hirdetések gyűjtéséről is.

6. Az ipartársulat figyelmeztetni fogja tagjait, hogy az ipartársulat és a szakácsok köre kölcsönös megegyezéséből eredő engedményeken túl — az egyöntetű eljárás kedvéért — senki külön engedményeket ne tegyen a szakácsnak.

7. A budapesti vendéglős szakiskola által szakács-tanoncok részére kiállítandó felszabadító leveleket — a képesítés nagyobb bizonyosságául — ezentúl a szakácsok körének elnöke is alá fogja írni.

8. Az ipartársulat figyelmezteti a vendéglősöket, hogy szakácsstanoncnak ezentúl csak olyan fiút fogadjanak fel, aki legalább is valamely középiskola két osztályát elvégezte.

9. A választmány is kívánatosnak tartja, hogy a szakács-tanonc tanulóideje négy év legyen s ettől való eltérés csak kivételesen, indokolt esetben engedessék meg. Csakhogy az 1884. évi XVII. t.-c. 61. §-a a tanonc-dó tartamának meghatározását az iparosra és a tanonc szüleire bizza, csupán azt a feltételt köti ki, hogy a tanonc addig tart, míg a tanonc élete 15-ik évét betöltötte.

10. A szakácsstanoncok külön szakoktatására nézve megállapítja a választmány, hogy a budapesti vendéglős szakiskola tantervében csupán a szakácsok emlékiratának 5-ik és 7-ik pontjában említett tananyag nem foglaltatik benn, minélfogva a megjelölt két pontban foglalt tananyag célszerű beillesztése végett ezen ügyet átteszi a szakiskola felügyelő-bizottságához.

Végül kimondja a választmány, hogy a Magyar Szakácsok Körét mindezen határozatokról írásban kell értesíteni.

V. Bemutattatott az ipartársulat munkaközvetítésügyi bizottságának jelentése, a közvetítő iroda érdekében vidékre küldendő felhívás, a helybeli vendéglősök érdeklődésének felkeltése, az iroda vezetését szabályozó ügyrend kidolgozása

és a hozzájárulási költségek beszedése és elszámolási módja tárgyában.

A választmány a jelentést tudomásul veszi s az ipartársulat ingyenes munkaközvetítő irodája iránti érdeklődés felkeltése és aláírások gyűjtése végett nyomban megbizottakat választ és pedig:

az I—III. kerületbe: Bittner Alajos és Nosek Ignác urakat;

a IV. kerületbe: Palkovics Ede, Kommer Ferenc és Fürst Tivadar urakat;

az V. kerületbe: Förster Konrád, Kramer Miksa, Szűts Lajos és Csuti Gyula urakat;

a VI. kerületbe: Blaschka István, Ébner Ferenc, Drexler Nándor és Schuller Ferenc urakat;

a VII. kerületbe: Maloschik Antal, Petánovits József, Wilburger Károly, Hack István és Jajczai János urakat;

a VIII. kerületbe: Ehm János, Pelzmann Ferenc, Putnoki István és Steiner Pál urakat;

a IX. kerületbe: Schnell József és Doktor László urakat;

a X. kerületbe: Spalt Mátyás és Sverteczki Gáspár urakat; miről a megválasztottak írásban értesítettnek. Azután a közvetítő irodára felügyelő bizottság elnökévé Maloschik Antal ipartársulati alelnököt választja meg. A többi ügyeket elhalasztja addig, míg az ügyrend elkészül.

VI. Bemutattatott a Wilburger-féle indítvány tárgyalására kiküldött bizottság jelentése, melyből kitűnik, hogy az indítványt a »Jó barátok« társasága által időközben benyújtott hasonló indítvánnyal egyetemben tárgyalni javasolja.

Erre felolvastatott a »Jó barátok« társaságának következő indítványa:

Tekintetes Ipartársulat!

Az ipartársulat kötelékébe tartozó vendéglősök és korcsmárosokból alakult »Jó barátok« társasága, szokásos szerdai összejövetelét a múlt hóban Kamarás Mihály úr Köztemető-úti vendéglőjében tartván meg, ez alkalommal többen is felémelték, hogy a m. k. államrendőrség közegei, a vendéglő és korcsa üzletekben megjelenve, csaknem mindenütt arra figyelmeztették a tulajdonosokat, hogy akár vendéglő, akár nem, az üzletet ezentúl reggel 6 óra előtt kinyitni nem szabad.

A társaság egy jelenvolt nem vendéglős tagja — erre elkészülve — magával hozta a szabályrendeletet, hogy a jelenlevők kellőleg tájékozva legyenek, felolvastatta »A korcsmákról, sörházakról és pálinkamérésekről« alkotott, kormányhatóságilag is jóváhagyott és f. évi október hó 15-én életbe lépett fővárosi szabályrendeletet, amelyből kiderült, hogy ezen korlátozás a vendéglősöket nem érinti: azok ezentúl is, mint eddig reggeli 4 órakor, míg a korcsmárosok és sörházak tulajdonosai reggeli 6 órakor nyithatják meg üzletüket.

Nagy megütközést, sőt mondhatni méltó felháborodást keltett azonban a szabályrendelet 16. §-ának, a pálinkamérésekre vonatkozó azon rendelkezése, mely megengedi ezen üzletek tulajdonosainak, hogy üzletüket télen-nyáron egyiránt már reggeli 4 órakor nyithassák meg.

A pálinkásoknak adott ezen kedvezmény és a korcsmárosok eddig élvezett jogának korlátozása szerintünk az osztó igazsággal össze nem egyeztethető; mert ezen rendelkezés a korán kelő és munkába siető napszámos és munkás népet mind a pálinkamérésekbe és szatócs-üzletekbe tereli, míg a korcsmárosok, kik pedig nemcsak a bor és sör, hanem a pálinkamérésre is kaptak korlátlan kimérési engedélyt, melyért italmérési illetéket, kereseti adót és két három annyi házbért fizetnek, mint a pálinkamérők, emellett üzletük berendezésének és fentartásának költségei sokkal tetemesebbek, ezentúl a pálinkamérésből hasznot alig fognak meríthetni, mivel a nép a pálinkát leginkább a kora reggeli órákban fogyasztja.

De a jogaikban megrövidített korcsmárosok ezen szabályrendelet életbe lépte után most már attól is meg vannak fosztva, hogy üzletük korábban való megnyithatása, vagy a záróra meghosszabbíthatásáért — például családi ünnepek, vagyis nálok tartott lakodalmak esetén — folyamodhassanak, mivel ezen szabályrendeletben, az ezen szabályrendeletet megalkotó székesfővárosi köztörvényhatóság nem hatalmazta fel az államrendőrséget, hogy arra engedélyt adhasson.

Mindezeket magunk között meghányva-vetve határoztuk el felkérni a tekintetes Ipartársulatot, hogy amennyiben ipartársulatunk nemcsak a vendéglősök, hanem a korcsmárosok érdekeit is atyailag kell hogy gondozza, mint gondozta eddig is évek során át: *méltóztassék módot keresni és találni arra, hogy a szabályrendelet a főváros törvényhatósága által oda módosíttassék, hogy a korcsmárosok üzletüket, mint az eddig is gyakorlatban volt, miként a pálinkamérők, úgy ők is reggeli 4 óraker nyithassák ki és hatalmaztassék fel az államrendőrség, hogy egyesek kérelmére a zárórára vonatkozó kérelmet teljesíthesse.*

Ezen lépésre bennünket nem csupán a társulatunk kötelekébe tartozó szaktársak iránt való barátság és köteles figyelem vezet, de vezet azon remény is, hogy mennyiben az anyatársulat kötelekén kívül álló vendéglős és korcsmáros tisztelt szaktársaink javára is egyaránt törekszünk: ezen most nyilvánosságra jutott súlyos sérelem alkalmából talán végre be fogják látni, hogy szétforgácsolt, széttagolt ipartársulatok az illetékes főhatósággal szemben, habár mindent elkövetnek is, mint eddig a legnagyobb buzgalommal elkövettek, vajmi csekély eredményt érhetnek el, migha a fővárosunkban létező s úgy is mind egy célra törekvő három ipartársulat, felhagyva eddigi különállásával: »A Budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok egyesült ipartársulata« elnevezése alatt egyesül; ezen új ipartársulat megizmosodva, új értékes, tekintélyes erők által felfrissülve s a társulati tagok számának nagy tömegére reá mutatva, mint Magyarország legnagyobb ipartársulata, sokkal nagyobb erővel léphet a hatóságok elé; sokkal nagyobb súllyal kérésti és remélheti, hogy jogos és igazságos kérelme meghallgattassék és teljesíttessék.

Ha tehát a tekintetes Ipartársulat az egyesülésre vonatkozó ezen általa is rég óhajtott és a nyilvánosság előtt többször is hangoztatott javaslatot elfogadni méltóztatnék, *akkor bátrak vagyunk felkérni arra is, hogy a két más ipartársulatot indokolt átíratban — nem csupán a saját, de a többiek érdekében is — arra való nézve megkeressék méltóztassék, hogyha az önzetlenül, tisztán a közös cél elérése érdekében a feléjük nyújtott békejobbot elfogadják és ők is elérkezettnek látják a időt az egyesülésre, küldjenek ki elnökeik élén 10—10 tagból álló küldöttséget, kik a tekintetes Ipartársulat ugyancsak 10 tagból álló küldöttségével, a három elnök elnöklése alatt tanácskozásra összegyűlve állapítsák meg az egyesülés feltételeit, melyet ha sikerült szerencsésen megoldaniok, ezen ad hoc célra alakult bizottság jelentését a saját ipartársulata elé terjeszti s ha az e célra külön egybehívott rendkívüli közgyűlések az egyesülésre vonatkozó feltételeket elfogadják, tehát kvázi jogerőre emelik, akkor mind a három ipartársulat teljes bizalommal, egymás iránti tisztelettel és szeretettel fog a három elnök meghívására összehívandó közös nagy ipartársulati alakuló közgyűlésen egybeolvadni.*

Istenbe és józan észbe vetett bizalommal előre tehát!

Ne riadjunk vissza attól, hogy hátha a két testvér ipartársulat a feléjük nyújtott baráti jobbot visszautasítja: ipartársulatunk tisztelt vezetősége akkor is nyugodt lélekkel, felfelé emelt fővel és a jól teljesített köteleesség megnyugtató érzésével mondhatja el Isten és világ előtt, hogy Ipartársulatunkat ezen kezdeményező lépés megtételére nem önös érdek, hanem iparunk jól felfogott közös érdeke vezette, mely törekvését, ha az óhajtott siker koronázni nem fogja, arról sajnos, de mit sem tehet. Hazafias tisztelettel maradván a Jó barátok társasága nevében és megbízásából Steiner Pál elnök.

A választmány a felolvasott indítványt elfogadja és elhatározza, hogy a »Jó barátok« társaságához köszönő levelet intéz. Az indítványban foglalt kívánságok teljesítése tekintetében pedig elhatározta, hogy:

1. az ipartársulat a korcsmárosokról szóló 117/906. kgy. sz. törvényhatósági szabályrendelet 9. §-ának módosítása végett előterjesztést tegyen a székesfőváros tanácsának;

2. figyelmezteti a korcsmárosokat, hogy addig is váltsanak maguknak vendéglő-iparendélyt, miáltal megmenekülnek a zaklatástól;

3. az indítvány második részében kifejezett határozott kívánságnak eleget teendő, felszólítja a fővárosban székelő

másik két ipartársulatot, hogy a közóhajtnak engedve, csatlakozzanak az anyai ipartársulathoz, mi ha megtörténik, akkor a Wilburger-féle indítvány is megvalósul.

VII. Bemutattatott a budapesti pincéregyesület átirata, melyben az ipartársulat jubileum-alapítvány segélyét ezúttal Hantzinger János és Folly József pincéreknek kéri kiadni.

A választmány az 50—50 koronát tevő segélyt a pincéregyesületnek az általa ajánlottak részére megszavazza.

VIII. Hauer Bertalan debreceni ipartársulati elnök levelét, melyben arról értesíti az ipartársulatot, hogy a debreceni vendéglősök nagyon szívesen vennék, ha a »Magyar vendéglősök országos szövetsége« 1908. évben Debrecenben tartandó közgyűlését,

a választmány tudomásul veszi s illetékes intézkedés végett átteszi a szövetség központi igazgatóságához.

IX. Mayer József választmányi tag elhalálozása folytán a választmány a megüresedett választmányi helyre a póttagok közül behívja Doktor Lászlót, miről nevezett írásban értesíti.

Több tárgy nem lévén napirenden, az ülés befejezést nyert. Kmft.

Figyelmeztetés!

Ipartársulatunk a vendéglősök panasza folytán átiratot intézett a budapesti kávéipartársulathoz aziránt, akadályozná meg békés úton azon visszaéléseket, melyeket a kávéosok a vendéglősipar és az italmérés törvényellenes, vagyis jogtalan gyakorlása által elkövetnek.

A kávéipartársulat válaszában arról értesített bennünket, hogy komolyan figyelmeztette a kávéosokat a törvények és szabályrendelet szigorú betartására.

Ha mindezek ellenére ezután is tapasztalható lenne a vendéglősöket károsító visszaélés, ez esetre felhívjuk a vendéglősöket, hogy a törvénysértőket névleg tudassák az ipartársulattal, hogy az illetékes hatóságoknál a megtorló eljárás iránt lépéseket tehesünk.

Budapest, 1907. november 26-án tartott ülésből.

A választmány.

Hatósági végzések.

Rendelet az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak betegség és baleset esetére való biztosításáról szóló 1907. évi XIX. törvény-cikk életbeléptetése tárgyában. Kereskedelemügyi m. kir. miniszter 577.34/1907. szám. Valamennyi magyarországi törvényhatóságnak.

(Folytatás.)

A baleseti segélyek és kártalanítások megállapítása és nyújtása. Addig, míg az országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító pénztár megalakul, balesetek esetében a betegségi segélyeket, temetkezési segélyt és az időleges járadékokat a kerületi munkásbiztosító pénztárak a törvény rendelkezései szerint állapítják meg és folyósítják. Ezenkívül a kerületi pénztárak állapítják meg ideiglenes hatállyal és folyósítják ehhez képest az állandó járandóságokat is, melyek e szerint addig lesznek e megállapítás alapján folyósítandók, amíg az országos munkásbetegsegélyző- és balesetbiztosító-pénztár, illetve a választott bírósági szervezet meg nem alakul és az állandó járadékok kérdésében véglegesen nem dönt.

A kerületi pénztárak a balesetbiztosításból folyó és az országos pénztár balesetbiztosítási számláját terhelő költségeket rendes bevételeikből, esetleg rendelkezésre álló tartalékaikból, külön számlába, illetve nyilvántartásba való feljegyzés mellett, előlegezni tartoznak. Ez összegeket az országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító pénztár, megalakulása után, az illető kerületi pénztárnak visszatéríteni lesz köteles.

Amennyiben pedig a kerületi pénztár a kiadások fedezésére elegendő pénzkészlettel nem rendelkezik, a szükséges intézkedések végett e rendelet IV. pontja alapján az állami munkásbiztosító hivatalhoz tartoznak felterjeszt tenni.

A kerületi munkásbiztosító pénztárak az általuk engedélyezett időleges járadékokról, valamint az ideiglenesen megállapított és folyósított állandó járadékokról, okmányolt számadásaik bemutatásával, az országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító pénztárnak a törvény 93. §-ában előírt jelentést az országos pénztár működésének megkezdése után teszik meg.

A kerületi munkásbiztosító pénztárak az általuk engedélyezett időleges járadékokról, valamint az ideiglenesen megállapított és folyósított állandó járadékokról, okmányolt számadásaik bemutatásával, az országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító-pénztárnak a törvény 93. §-ában előírt jelentést az országos pénztár működésének megkezdése után teszik meg.

Helyi biztosító pénztárak. Az országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító pénztár betegség és baleset esetére való biztosítási műveletét a törvény 98. illetve 196. és 198. §-ai értelmében: a) a kerületi munkásbiztosító-pénztárak, b) a vállalati betegségsegélyző pénztárak, ideértve a közlekedési vállalati betegségsegélyző pénztárakat is és c) a magánegyesületi betegségsegélyző pénztárak közvetítik. A b) és c) pontok alatt felsorolt pénztárak közvetítői működése csak a betegség esetére való biztosításra terjed ki, a balesetbiztosítás helyi teendőinek ellátására tehát csak a kerületi munkásbiztosító pénztárak illetékesek. Addig tehát, amíg az országos pénztár törvényszerű módon megalakítható lesz és működését ez alapon megkezdheti, a betegség esetére való biztosítást a fentebb a—c) pontok alatt felsorolt pénztárak, a baleset esetére való biztosítást pedig a törvény, illetve a fentebbi rendelkezések szerint a kerületi munkásbiztosító pénztárak végzik.

Mindezek a pénztárak, a törvény életbeléptének napjától kezdve a biztosításnál 101. §-ban megállapított módon kölcsönösen eljárni tartoznak.

Kerületi munkásbiztosító pénztárak területi beosztása. A kerületi munkásbiztosító pénztárak teendőit az 1891. évi XIV. törvénycikk alapján létesült kerületi betegségsegélyző pénztárak látják el; ezek székhelye és területi beosztása, az állami munkásbiztosító hivatalnak a törvény 119. §-a alapján teendő eltérő irányú intézkedéséig, változatlan marad.

VIII. A helyi pénztárak első átalakítása. A törvény a kerületi munkásbiztosító pénztárak, valamint a vállalati és magánegyesületi pénztárak szervezetének lényeges átalakítását teszi szükségessé és ebből a célból új alapszabályok alkotását is rendeli, sőt erre nézve a gyári, illetve vállalati és magánegyesületi pénztárak részére határidőt tűz ki.

A helyi pénztárak átszervezése és új alapszabályaik végleges megalkotása azonban csak akkor történhetik meg, ha az országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító pénztár megalkult és saját alapszabályait megalkotta, miután a helyi pénztáraknak alapszabályaik megalkotásánál a törvény 122. §-a szerint az országos pénztár alapszabályaihoz is alkalmazkodniok kell.

A kerületi munkásbiztosító pénztárak, valamint a vállalati és magánegyesületi pénztárak tehát eddigi alapszabályszerű szervezetükben működnek tovább, mindaddig, míg az országos pénztár megalakulása után véglegesen átszervezhetők és új alapszabályaik megalkothatók lesznek, azzal a változással azonban, melyet a törvény szervezetüket illetőleg kifejezetten megállapít és amelyre való tekintettel szervezetükben, működésük törvényszerűsége céljából, ideiglenesen és részlegesen az országos pénztár megalakítására való tekintet nélkül átalakulni tartoznak.

Ilyen változtatás, melyet a törvény a pénztárak önkormányzati szervezetére nézve kötelezőleg előír és amely a törvény életbelépte után foganatosítandó, a munkaadók és biztosított alkalmazottaknak a pénztárak önkormányzati szerveiben való egyenlő arányú képviselete. Ennek keresztülvitele érdekében, tekintettel arra, hogy a pénztárak ekként átalakult önkormányzati szervei is csak ideiglenesen, a pénztári szervezet végleges átalakításáig működnek és feladatuk tulajdon-

képen csak az átmenet előkészítésében és az ideiglenes ügyvitelben áll, továbbá tekintettel arra, hogy az önkormányzati szervek tagjait érvényes megbízatásuktól a végleges átalakulásig sem nem méltányos, sem nem célszerű megfosztani, — a kerületi és magánegyesületi pénztárak, az elsőfokú iparhatóság által az érdekelt pénztár meghallgatásával kitűzendő rövid záros határidő alatt, kiegészítő pótválasztásokat kötelesek tartani.

A pótválasztás mindenekelőtt a pénztári közgyűlés kiegészítése céljából tartandó s nevezetesen a közgyűlésbe annyi munkaadó-kiküldött választandó, ahány tényleges szavazattal bíró biztosított alkalmazott tagja van a közgyűlésnek. Ha a közgyűlés alkalmazott tagjainak tényleges száma a pénztár alapszabályaiban az alkalmazottak képviseltetésére megállapított látszám kétharmadánál kevesebb, az alkalmazott tagok száma is az alapszabályszerű létszámig kiegészítendő és a választandó munkaadó közgyűlési kiküldöttek száma is az egyenlő képviselet határáig ehhez képest állapítandó meg.

A munkaadó közgyűlési kiküldötteket, a törvény 126. §-a értelmében, a biztosított munkásokat alkalmazó munkaadók az esetleg választandó alkalmazott kiküldötteket a pénztárnál biztosított alkalmazottak külön-külön saját kebelükből, titkos választási eljárás szerint az elsőfokú iparhatóság felügyele és szükséges közreműködése mellett választják.

A vállalati pénztárnál a munkaadó közgyűlési képviseletének esetleg szükséges kiegészítése iránt az illető pénztár alapszabályai szerint a munkaadó intézkedik.

A választások befejezése után a pénztári közgyűlés az igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok kiegészítő választása céljából rövid idő alatt (IX. pont) egybehívandó. Az igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok kiegészítő választásánál is az az eljárás követendő, mely a fentiek szerint a közgyűlési kiküldöttek kiegészítő választásánál irányadó; nevezetesen, hogy az igazgatóságba és felügyelő-bizottságba, titkos választási eljárással, a munkaadó közgyűlési kiküldöttek saját kebelükből annyi tagot választanak, ahány tényleges alkalmazott tagja van az igazgatóságnak, illetve felügyelő-bizottságnak és hogy az alkalmazott tagok létszáma a választásnál szintén kiegészítendő, ha ezek tényleges száma a határozatképességet veszélyezteti, vagy az alapszabályszerű létszám kétharmadánál kevesebb.

Ugyanezen a közgyűlésen, a törvény 159. és 161. §-ainak megfelelőleg, titkos választási eljárással és ugyancsak a végleges átalakulás után tartandó választásig történő hatállyal megválasztandók a választott bíróság ülnökei és helyettesei is. A törvény idézett 159. §-a szerint legalább husz ülnök és tiz helyettes ülnök választandó; a közgyűlés a szükséghez, illetve a várható elfoglaltsághoz képest, a választás megejtése előtt azonnal foganatosítható határozatban a választandó ülnökök számát legfeljebb huszban megállapíthatja.

Mindaddig, míg a közgyűlés és az igazgatóság a munkaadók és az alkalmazottak egyenlő arányú képviselete szerint át nem alakul, az önkormányzati szervek nem működhetnek, hanem a pénztári kezelésben felmerülő folyóügyeket alapszabályszerű hatáskörökben a pénztárak elnökei, illetve elnöksége látják el.

(Folytatása következik.)

Különfélék.

Iparpártolás. Hazai beszerzési források. A honi ipar pártolásának eddig legnagyobb akadálya az volt, hogy sem a kereskedők, sem a nagyközönség nem tudták, minő iparcikkeket készítenek már hazánkban és hol szerezhetők be azok.

Ezen a hiányon segít most a Tulipánszövetség—Magyar Védőegyesület (Budapest, VIII., József-körút 8. sz., I. 1.), midőn a kereskedelmi m. kir. miniszterium engedélyével 20,000 példányban kinyomatta a m. kir. kereskedelmi muzeum által összeállított »Hazai ipari beszerzési források« című címtárat

és azt 1 korona kezelési és szállítási költség előzetes beküldése mellett bárkinek is megküldi.

A 228 oldalas ipari cimtár 5000 oly ipari készítményt sorol fel, amelyek az országban már készülnek. A cimtár beosztása igen gyakorlatias, mert a »Mi készül az országban?« című fejezet betűsorrendben nevezi meg a honi cikkeket és egyúttal közli azokat a sorszámokat, amelyek alatt az illető cikkek az iparágak szerint csoportosított cimtárban könnyű szerrel feltalálhatók.

Az 1 korona díj az egyesület központjához Budapest, VIII. ker., József-körút 8. sz., I. 1., akár bélyegeken, akár postautalványon küldhető be a megrendelő nevének és pontos címének megjelölésével.

Budapesti Ujságírók Almanachja. A Budapesti Ujságírók Egyesülete arról értesült, hogy ügynökök járják be az intézeteket és hirdető cégeket, valamint magánosokat és hirdetést vagy előfizetést gyűjtenek egy megjelent ujságírói évkönyv részére, azzal, hogy az évkönyv valami ujságírói közérdeket szolgál.

Bátorkodunk a t. Cimet figyelmeztetni arra, hogy ujságírói közérdeket szolgáló évkönyv csak *egyetlenegy* fog megjelenni: a Budapesti Ujságírók egyesülete által ennek Segítő Alapja javára kiadandó Budapesti Ujságírók Almanachja, mely 1908. év elején fog megjelenni s melyre a munkálatok csak most kezdődnek meg.

Visszaélések elkerülése végett értesítjük, hogy az egyetlen hivatalos és ujságírói közcélt szolgáló Almanach részére hirdetések és előfizetések gyűjtése eddig nem történt, ez csak most fog megkezdődni és hogy az ujságírói Almanach számára csakis olyan alkalmazottunknak méltóztassék megbízást adni, aki a hirdetések s előfizetések felvételére az Egyesület hivatalos pecsétjével és aláírásával ellátott, 1907-ben kelt írásbeli s névről szóló »Igazolványt mutat fel.

Ezeket az egyedül jogosan eljáró megbizottainkat szives jóindulatukba ajánlva, vagyunk teljes tisztelettel Budapesti Ujságírók Egvesülete Cziklay Lajos a segítő alap elnöke. Herczeg Ferenc elnök. Szerdahelyi Sándor az Almanach szerkesztője.

Ipari ösztöndíjak. Minden részében aktuális közgazdasági tanulmány jelent meg ilyen címmel a fővárosi könyvtáron. Szerzője dr. Dóczy Sámuel iparegyesületi ügyész, aki e munka megírásával a kormány iparfejlesztési akciójának igyekezett hasznos szolgálatot tenni. Intelligens munkaerő képzése ma már csak közpénzből adott támogatás árán lehetséges, kívánatos tehát, hogy az ösztöndíjak kérdésének fontosabb szempontjait, azok összefüggését tisztán lássa különösen az ipari pályára készülő középiskolai ifjúság. Ezért érdekelni fogja a munka, amely a kérdés történelmi részét a magyar társadalomnak és a kormánynak eddig kifejtett tevékenységét, az ösztöndíjak iparoktatási és iparfejlesztési hivatását, valamint egyéb köznapibb részleteket (mint pl. a protekció meséjét és a formáságokat) is népszerű módon tárgyalja. Felette értékes része a füzetnek az a kimutatás, mely a magyar ipari ösztöndíjak teljes leltárát közli s amely lehetővé teszi, hogy mindenki nyomban tájékozódhat arról, vajjon miféle ösztöndíjhoz, milyen előfeltételek és körülmények mellett juthat. E hiányt pótló könyv minden könyvkereskedésben kapható. Ára 2 kor. 50 fillér.

Jótékonyág. Az Irgalomháza, melybe valláskülönbőség nélkül felvétetnek a gyógyíthatatlan betegek, azon kéressel fordul a t. közönséghez; kegyeskedjék a karácsony alkalmából e szánandókról is megemlékezni. A könyörületesség számokra szintén karácsonyfát fog felállítani.

A könyöradományokat Budapest, III. ker., az irgalomházi főnökséghez kérjük küldeni.

Balaton-Lellén, Szemes és Boglár állomások között, a vasúti állomás közvetlen közelében, a „**Balaton**“-hoz címzett szálloda, mely egyemeletes épület, két nagy verandával (egyik nyitott, másik zárt), továbbá 28 vendégszobával és a hozzá tartozó 2400 □-öl kerttel, mely a Balaton partjáig terjed és nagy fürdőház van benne,

3 évre, vagy befektetések eszközlése esetén 10 évre bérbeadó. Évi bérösszeg 5000 korona körül.

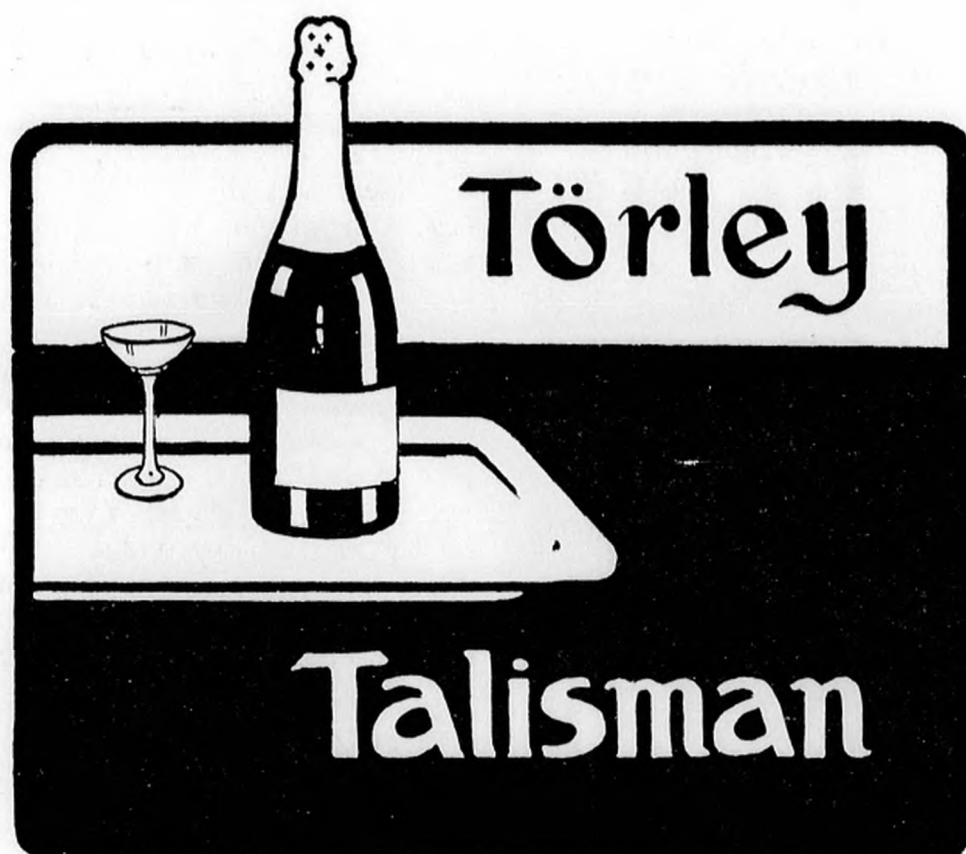
A fürdő-telepen: Balaton-Lellén, a parti telepen 65 nyaraló van; ezekben körülbelül 150—160 család szokott tartózkodni. Azonkívül a faluban 1500—1800 nyaraló szokott lenni.

A szállodaépület két éves, s eddig minden évadban bérbe volt adva. Bővebb bérleti feltételek megtudhatók:

ösv. **Milassin Vilmosné**nál
Budapest, IX., Üllői-út 23. sz. a.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legfinizáltabb égyreszes
SÁVANYU-KÚT
legjobb asztali- és üdítő ital,
kötő hatásának bizonyított köhögéskor,
gégebajoknál, gyomor- és kilyagha-
rutnál.
Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

MATTONI
ERZSÉBET
SÓSFÜRDŐJE
BUDAPESTEN
(BUDA)

Első Magyar Részvény Sertfőződe

BUDAPEST—KŐBÁNYÁN.

Fennáll 1854 óta.

Az 1900. évi párisi világkiállításon collective a legnagyobb éremmel (Grand prix) kitüntetést nyert.

DISZOKMÁNY 1885.

JURY-TAG 1896.

Városi iroda: VIII., ESZTERHÁZY-UTCA 6. szám.

Ajánlja: **ások, király, márciusi világos, márciusi sötét, „bajor mód“, udvari „pilseni mód“, kétszeres márciusi világos és sötét, valamint bak-söreit, továbbá saját töltésű palacksöreit** gőzpasteurizáló készülékkel s a legújabb technikai berendezésekkel felszerelt **kőbányai palack-sör osztályából.**

Ezen a legújabb technikai berendezésekkel felszerelt sertfőződének évi gyártási képessége 400,000 hektoliter.

Az ország minden részében sörraktárosok által vagyunk képviselve; nagyobb raktáraink Arad-, Szeged-, Miskolc-, Kolozsvár-, Nagyvárad-, Nyiregyháza-, Temesvár- és Debrecenben vannak.

Hordósör-megrendelés: Budapestre, telefon-szám 52—59.

Hordósör-megrendelés: Vidékre telefon-szám 52—60.

Palacksör-megrendelés: telefon-szám 56—58.

„TERNA”

élelmicikkek nagykereskedése r. t.

KÖZPONTI RAKTÁR ÉS IRODA:

BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 11.

- A fiók: **IV., Vámház-körút 4.**
volt Löwenstein M. ut. Horváth Nándor cs. és kir. udv. szállító cég
- B „ **IV., Múzeum-körút 23.**
volt Brázay Kálmán (dr. Szuly Aladár) detail-üzlete
- C „ **V., Váci-körút 12.**
volt Szimon István főüzlete
- D „ **V., Váci-körút 60.**
volt Szimon István fióküzlete
- E „ **VI., Teréz-körút 23.**
volt Szimon István fióküzlete
- F „ **IV., Kishid-utca 7.**
volt Löwenstein M. utóda Horváth Nándor cs. és kir. udv. szállító cég fióküzlete

Ügyvezető igazgatók:

dr. Szuly Aladár, Szimon István, Horváth Nándor.

Ne hagyja magát reklámvizzel félrevezetni, hanem tartson az üzletében valódi „Ilona” artézi savanyúvizet. Egy fél liter ára 6 fillér.

Legyen mindennapi italod.

Rendelési cím: „Artesia” budapesti vendéglősök szikviz és pezsgőitalok gyár részv. társ., a városligeti artézi kút bérleti. VII., ker., Egressy-út 20/c.

Telefon 50—72.

Telefon 50—72.

TRANSYLVANIA SEC LOUIS FRANÇOIS & CO.

Budafok. császári és királyi udvari szállítók
Fülöp Szász Coburg Góthai Herceg Ő Fensége
szállítói. Budafok.

◆ 15 elsőrendű kitüntetés ◆

VÉDJEGY.

◆ ◆ Hors Concours ◆ ◆

FŐRAKTÁR:
BORHEGYI FERENC
Budapest, V., Gizella-tér 1.

VEZÉRKÉPVISELŐK:
RUDA és BLOCHMANN
Budapest, V., Akadémia-utca 16.

Sürgőny cím: FRANÇOIS BUDAFOK.

Telefon: BUDAFOK 15. szám.